

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2017. gada 16. martā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Ineta Ziemele,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Raivja Veinberga (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 36/2017),

konstatēja:

1. No Pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Izglītības likuma 50. panta 1. punktu, ciktāl tas liedz personai, kura sodīta par smagu vai sevišķi smagu noziegumu, tiesības tikt izvērtētai un saņemt atļauju strādāt par pedagogu (turpmāk – apstrīdētā norma), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 106. pantam.

2. Izglītības likuma 50. panta 1. punkts noteic, ka par pedagogu nedrīkst strādāt persona, kas sodīta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas), izņemot gadījumu, kad pēc sodāmības dzēšanas vai noņemšanas Ministru kabineta noteikta institūcija, izvērtējusi, vai tas nekaitē izglītojamo interesēm, ir atļāvusi strādāt par pedagogu personai, kas bijusi sodīta par tīšu kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā tiek izvērtēts, vai atļauja šādai personai strādāt par pedagogu nekaitēs izglītojamo interesēm.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18., 19.² un 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punkts noteic, ka Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu.

Satversmes tiesa 2013. gada 12. februārī pieņēmusi lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2012-11-01 „Par Izglītības likuma 50. panta 1. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 106. pantam”. Šī lieta tika ierosināta par apstrīdēto normu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2012. gada 1. oktobrim.

2012. gada 1. oktobrī stājās spēkā likums „Grozījumi Izglītības likumā”, ar kuru citstarp grozīta arī lietā Nr. 2012-11-01 apstrīdētā norma. Satversmes tiesa lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2012-11-01 atzinusi, ka, izdarot grozījumus „Izglītības likumā”, apstrīdētā norma faktiski ir zaudējusi

spēku, jo likums „Grozījumi Izglītības likumā” paredz konkrēto tiesisko attiecību jaunu regulējumu, novēršot apstākļus, kas bija par pamatu lietas Nr. 2012-11-01 ierosināšanai.

Pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis pieteikumu par apstrīdētās normas redakciju, kāds ir spēkā pēc 2012. gada 5. jūlija likuma „Grozījumi Izglītības likumā” pieņemšanas.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums nav ticis izspriests.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs kopš 1998. gada strādā par pedagogu Dobeles 1. vidusskolā, bet kopš 2009. gada – arī par Dobeles sporta skolas pedagogu.

Pieteikuma iesniedzējs ar Dobeles rajona tiesas 1994. gada 5. oktobra spriedumu notiesāts pēc Latvijas Kriminālkodeksa 139. panta piektās daļas ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem. Tiesas nolēmums stājies spēkā 1994. gada 13. oktobrī.

2012. gada 1. oktobrī stājās spēkā apstrīdētā norma un Pieteikuma iesniedzējs atbilstoši tās regulējumam vērsās Izglītības kvalitātes valsts dienestā, lai saņemtu atļauju pedagoga darba turpināšanai. Izglītības kvalitātes valsts dienests, pamatojoties uz apstrīdēto normu, atteicies uzsākt Pieteikuma iesniedzēja situācijas izvērtēšanu. Tā kā atļauja pedagoga darba turpināšanai netika izsniegta, darba tiesiskās attiecības ar Pieteikuma iesniedzēju tika pārtrauktas.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētajā normā noteiktais ierobežojums liedz viņam strādāt izvēlētajā profesijā atbilstoši iegūtajai kvalifikācijai, turklāt šāds ierobežojums noteikts uz mūžu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir norādījis uz savu Satversmes 106. pantā noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja tā ir izmantojusi visus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, vai arī, ja šādu līdzekļu personai nav. Turklāt šādas tiesības persona var izmantot sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās vai pamattiesību aizskāruma brīža. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punktā ir noteikts, ka pieteikumā ir jāpierāda, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, vai arī, ka tādu nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem secināms, ka Pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem aizstāvēt savas pamattiesības. Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016. gada 8. jūnija spriedums stājās spēkā 2016. gada 1. septembrī, kad Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģija pieņēmusi lēmumu atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību lietā. Šis lēmums nav pārsūdzams.

Pieteikums Satversmes tiesas kancelejā saņemts 2017. gada 28. februārī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās un ceturtais daļas, kā arī 19.² panta sestās daļas 2. punkta prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 106. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Izglītības likuma 50. panta 1. punkta, ciktāl tas liedz personai, kura tikusi sodīta par smagu vai sevišķi

smagu noziegumu, tiesības strādāt par pedagogu, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 106. pantam” pēc Raivja Veinberga pieteikuma (pieteikums Nr. 36/2017).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Latvijas Republikas Saeimu – **līdz 2017. gada 22. maijam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 3. kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova